

Kmetiška zveza o tem ničesar ni vedela in ni vedeti hotela. Torej se je hotelo na pristen liberalen način ljudstvo barbat. Pa farbarija se je hitro spoznala. Generalštab je taktiko spremenil. V nedeljo po ranem opravihu se da preklicati pred cerkvi: jutri, to je na Svočnice, bo velik shod pri Henketu.

Na Svočnice shod pri Henketu.

Velik gospod iz Jurkloštra, ki se imenuje, če ne ne motim, Smid, povzamejo prvi besedo, pa navzočo pozdravijo. A možje Kmetške zveze zahtevajo, da se najprvo izvoli predsednik shoda. In čudom čudov: izvoljen je načelnik Kmetške zveze, g. Mihael Hrašnik, za predsednika shoda. Ta tudi takoj pove, kdo da je, ter povdari: Samostojna hoče tudi tukaj zgago delati. Ako bi samostojnežem kaj bilo na blagu ljudstva, ne bi jih sploh bilo, bili bi v Kmetški zvezi, ki se je vsak čas sijajno obnesla kot organizacija v blagor in prid kmetškega ljudstva. A Kmetška zveza je tudi velikodušna, zato pusti tukaj tudi samostojneže do besede.

G. Smid govori.

Govoril je mož semintja, da sam ni vedel kaj. Medre vsoga vezenja otrobov bi bila neka meglena

ljubezen do samostojne. Iz njegovih besed nič ni vedel, kam in kaj vse pomeni.

G. Urlep govori.

Ta se bo bolj razkoračil in se spravi na Kmetško zvezo, da so krivi njeni poslanci velikih davkov. G. Urlep, le počasi! Nasprotno je res, kmetški poslanci z dr. Korošcem na čelu so se trudili, da se razbremenijo ljudstvo. Liberalni general dr. Kukovec se je hudoval nad njimi in „Stražo“, ko so se potegovali za ljudstvo, češ, da je to satansko delo zoper državo. Samostojneži pa vlečejo z liberalci, ki tako guliho in odirajo našega kmeta. G. Urlep, povejte še, kako pa je z valuto, koliko se naj po načrtih liberalnih generalov vzame ljudstvu.

Na shod pridejo socialni demokrati.

Med tem se je zbralo iz trga vse polno rdečih bratov, kot straža Samostojne. Začne se hrušč in trušč. Rdeči bratje vpijejo, eden že tudi grabi, da bi zagrabil. Ker vsled tega ni več mogoče pametno govoriti Matevžu Flisu, ki je hotel v imenu Kmetške zveze vso zgago postaviti v pravo luč, predsednik zaključil shod ter zapečati poraz Samostojne na Laškem.

Precepimo nerodovitno drevje!

Nos. Priel, strekovni učitelj.

Ako opazujemo jeseni kake dobre sadne letine naše starejše sadunosnike, nam obvisi oko na posameznik drevesih, ki se odlikujejo po bujni in zdravi nasti in so obložena z lepim, zlahnim sadjem v toliki množini, da se klanjajo veje globoko k tlom. Skrben sadjar jih je moral podpreti, da se ne odlomijo vsled teže preoblega pridelka. Pri pogledu na te velikane se vzbudi v nas čut hvaležnosti do onih naših prednikov, ki so jih sadili in negovali pred davnim časom. Pač niso želi zato zemeljne slave, in zgodovina ne piše o njih, toda v teh orjaških drevesih so si postavili lep in trajen spomenik, spomenik, ki nam zavedoči, da so bil to možje, ki so imeli glavo in srce na pravem mestu.

Pred kakimi 70 do 100 leti naše sadjarstvo seveda ni stalo na tej višini, kakor dandanes. Marsikatera izkušnja, ki se nam dozdeva razumljiva danes sama po sebi, je bila takrat še povsem neznana. Ne smemo se torej čuditi, ako se je posadilo v onih časih zraven dobrega in rodovitnega drevja tudi mnogo takih dreves, ki ne prinašajo dosti ali pa sploh nebonnega sadja.

Toda roke na srce, ne srečujemo li še v naši prosvidljani dobi dan na dan sadjarjev, katerim je smotrna izbira sadnih vrst (sort) povsem tuja stvar! Premotrije li naši posestniki posebne in talne razmere in razne gospodarske okoliščine, predno napravijo nev sadovnjak? Ali izbirajo in sade tam okoličinam najbolj prikladne in rodovitne sadne vrste? Redki, jake redki so sadjarji, ki se ravnaajo po teh pravilih! In ravno zato, ker se teh načel ne vpoštevajo, imamo toliko nerodovitnega drevja, ne samo v starih, temveč žal tudi v mladih nasadih. Tako drevo pa, ki ne rodi dovoljno, raste samo v našo škodo, kajti ono odjemlje hrano, zrak in svetlobo drugemu drevju zlasti pa ovira spodaj rastoče sadeže, travo in poljedeljske rastline, da se ne morejo dobro razvijati.

1. Precepljevanje dreves.

V naše srce bodi povedano, da imamo izvrstne in pripravno sredstvo, s katerim lahko napravimo nerodovitno drevo rodovitno, in to v najkrajšem času. Kake se to zgodi, bomo takoj slišali!

Da razumujemo mlada drevesa s cepljenjem, je vsakomur znano. Ni pa menda tako znano, da lahko požlahnjujemo tudi starejše drevje, na stalnem mestu, v sadovnjaku. Kakor so pokazali občirni posestniki zadnjih let, se je obneslo precepljenje vrlo dobro pri nerodovitnih in takih sadnih drevesih, ki v našem podnebnju in zemlji ne uspevajo.

Mlad sadjar pri izbiri sadnih vrst (sort) navadno ni izbirčen. Zadovoljen je, ako dobi lepa, močna in zdrava drevesa. Sele po letih, ko bi naj drevo že rodilo, spozna, kolikega pomena je pravilna izbira primernih vrst v sadjarstvu. S precepljevanju svoje-ga drevja pa lahko doseže, da mu začne roditi redno in enakomerno že po štirih letih.

Dasi tudi lahko požlahnjujemo drevje še v visoki starosti, dosežemo vendar najlepše uspehe, ako ga precepimo med dyasetim in tridesetim letom. Drevo se nahaja v tem času v polni moči in prenese vsled požlahnjavanja povzročeno težko operacijo mnogo lažje, nego pozneje. Pa tudi delo samo se vrši pri mladem drevesu z manjšim trudom, nego pri visokih in obširnih kronah starejših dreves.

Za precepljevanje si moramo preskrbeti predvsem dobrih cepičev. V to svrhu narežemo meseca prosinca iz svežana mladice z dobro razvitimi očesi iz starejših dreves. Jako važno je, da režemo cepiče samo iz rodovitnih in takih dreves, ki so že rodila. Z dobavo cepičev iz nerodovitnih in mladih, še ne rodečih dreves si vzgajamo sistematično nerodovito drevje!

Cepiče shranjujemo v zmerno vlažnem pesku v kaki ne pregorki kleti, ali jih zakopljemo v zemljo, na kakem suhem mestu v domačem vrtu.

Najprimernejši čas za precepljevanje sta meseca marec in april, uprav, ko se je začel pretakati sok po drevesu. Neposredno pred cepljenjem moramo krono pomladiti. To se zgodi, ako odžagamo posamezne veje kolikor se da, v bližini debla. Pomladjena krona naj dobi stožčasto (piramidalno) obliko, kar se doseže s tem, da pustimo spodnje veje daljše nego višje, ki stoje že po svoji legi ugodnejše za drevesni sok.

Glavne veje, katere moramo požlahniti, da dobimo pravilno krono, odžagamo na kakem gladkem mestu. Ker se debelejšje veje, ki imajo več ko, 10 cm v premeru, težko cepijo, jih odrežemo nad kako stransko, kvisku molečo vejico, katero z lahkoto požlahnjamo.

Da se veje pri tem pomlajenju ne začesnejo, jih nežagamo najprej od spodaje in šele nato od gorejše strani.

Jako staro drevje je najbolje pomladiti ene ali dve leti pred požlahnjavanjem. Med novo nastalimi vejami izberemo nato najprimernejše in jih precepimo.

Poprej so puščali nekatere veje neprikrajšane, češ, da bodo pomagale presnavljati (prebavljati) hrano. Pokazalo se je, da to ni potrebno, v gotovih slučajih naravnost škodljivo. Napačno bi pa bilo, če bi vse stranske vejice na debelejših vejah gladko porazili. Drevo bi dobilo premalo listja, ki ima nalogo uporabljati po koreninah vsrkano hrano in pripravljati nove gradivo.

S precepljevanjem začnemo spomladi pri košičastem sadnem plemenu (češnje, češplje, slive, breskve in marelice), nato cepimo hruške in azadnje jablance.

2. Način precepljevanja.

Glavni načinov, po katerih lahko drevje precepimo, bodi omenjeno, da se je obneslo cepljenje v žleb, za rožo in v razkol od strani. (Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše vsako pomlad sadjarski tečaj, kjer se vežbajo izdelanci tudi praktično v precepljenju dreves. Tozadnja pojasnila se objavijo vsako leto v časnikih.) V žleb požlahnjujemo s posebnim uspehom debelejšje veje, ker povzročimo majhno rano, ki hitro zaceli. Tudi cepljenje v razkol od strani, kjer ne razklamo veje v dva dela, temveč samo od ene strani toliko, da lahko vložimo cepič, se je dobro obneslo, zlasti pre češnjah. Najpreprostejši in tudi jako dober način je cepljenje za kožo. Ako hojemo cepiti za kožo, pa mora biti podlaga v mezgji, da se koža lahko odluči.

Na tankih vejah vložimo po enega, na debelejših vejah po dva ali tri cepiče, katere prirežemo na dve očesi. Posebno moramo paziti, da bodo obrnjeni cepiči na kvisku, ne pa vodoravno ali celo navzdol, ker bi se nastale zlahne mladice, v taki za rast neugodni legi slabo razvijale. Ko so cepiči vloženi, se povežejo z rafijo trdno, rane pa zamažejo s cepilnim voskom, da ne more do spojišča vlaga in zrak. Neposredno pod cepilnim mestom se pripravi napraviti po veji navzdol z nožem dve ali tri za pedenj dolge zareze v kožo. Prerezati se sme samo koža, les mora ostati nepoškodovan! Za cepljenje teh zares boje porabilo drevo dosti gradiva in se ni bati, da bi se zadušili cepiči v lastnem soku.

Zlahne mladice se v prvem letu kaj rade odlomijo, bodisi vsled vetra, ali če sedejo nanje težke ptice itd. To preprečimo z leskovimi ali vrbovimi palicami ali lonci, ki jih pritrdimo ob vejah in privezujemo na nje mladice v teku poletja.

Cez kakih šest do osem tednov po cepljenju moramo zrahljati povezo na cepilnem mestu, da ne začne zajedati.

Druzega dela v tem letu nimamo in pustimo neovirano rasti vse zlahne mladice, kakor tudi poganjke od stare vrste. Cim več listja razvije drevo, tem lažje bode preneslo cepljenje, tem prej si bode zopet opomoglo!

3. Vzgoja drevesne krone.

V spomladi družega leta začnemo vzgajati krono. V dosego tega cilja izberemo na vsaki veji najlepšo zlahno mladico in vzgajamo iz nje novo vejo. Te mladice ni treba obrezovati; mi jo skrajšamo nekoliko samo, če so jo napadle lani listne ušice ali je po zimi v vršičkih ozobla. Vse druge mladice, ki so nastale iz ostalih cepičev, obrežemo kratko na tri do štiri očesa. One pomagajo celiti rano in jih odrežemo gladko šele potem, ko je rana na spojišču že zaceljena.

Kakor že zgoraj omenjeno, smo pustili pri pomlajenju krone stranske vejice na glavnih vejah neprikrajšane. Te vejice, ki so od prejšnje nerodovitne vrste, moramo odstraniti. To se pa ne sme zgoditi naenkrat, kajti v tem slučaju bi se nakupičilo v drevesu preveč soka vsled delovanja korenin, drevo bi trpelo škodo, če nebi celo usahnilo. Da se nam to ne

pripeti, odstranimo lete same ene tretjine stranskih vejic, druge tretjine odrežemo prihodnjo pomlad in o stavek šele čez dve ali tri leta. Na ta način napravimo prehod od stare vrste k novi polgoma, ne da bi imelo to za drevo kake posledice. Drevo bode začelo v najkrajšem času zopet roditi.

4. Malo — a dobre vrste v sadovnjaku!

Nekateri imajo navado, da vložijo na enem drevesu cepiče od raznih vrst. To pa nikakor ni priporočljivo, kajti veje od nekaterih sadnih vrst rastejo bujnneje in zadušijo one, ki so bolj slabe rasti.

V obče bomo dosegli najlepše uspehe, ako imamo v sadovnjaku le malo sadnih vrst (sort), toda te plemenite in prikladne našemu podnebnju in zemlji. Spravljanje in prodaja sadja se vrši lažje in enostavnije. Mi izkupimo za večje množine lepega sadja od ene sorte več, nego za ravno iste količine od različnih vrst.

5. Sadjarji na čelo!

Iz povedanega posnamemo, da je precepljevanje starejših dreves ne samo jako preprosto in enostavno opravilo, ampak tudi edino sredstvo za obnovo naših zapuščenih in neracionalno zasajenih sadunosnikov.

Sedaj pa na čelo sadjarji, ne trpimo v naših sadovnjakih dreves, ki malo ali ničesar ne rode, ali pa so sicer rodovitna, toda prinašajo le slabo, krmožljivo in za prodajo nesposobno sadje. Precepimo take dreve s primernimi zlahnimi in gospodarskimi vrstami, ki bodo poplačale v obilni meri naš trud in donosale dohodke še našim potomcem!

Politični ogled.

Jugoslavija.

Ententa je doživela s svojimi zloglasnim ultimatom pravzaprav veliko blamažo. Naša vlada je zahteve odklonila odločno in uljudno, toda tudi z ostro zakrcajico. Amerika je odločno izjavila, da stoji z nami in ne odneha od one točke, katero je postavila. Francija in Anglija sta sedaj v vadragi, kajti proti svojim zaveznikom Ameriki in Srbiji ne moreta nastopiti. Pravita, naj se vrše pogajanja dalje, uspehov od novih pogajanj seveda zopet ni pričakovati, vendar so Italijani doživeli veliko razočaranje in ministrski predsednik Nitfi je govoril še nekoliko bolj spravljivo. Za Italijo je to neskončno zvaljevanje miru z našo državo silno drago, kajti vzdrževati mora neprestano veliko armado, kar povzroča silne stroške, doma pa narašča draginja in splešna nezadovoljnost.

V Beogradu so se neprenehoma vršila pogajanja za sestavo koalicijskega ministristva, t. j. takega ministristva, kjer bi bile zastopane vse stranke. Vmes je posegel sam prime regent, toda po najnovejših poročilih so se pogajanja razbila. Stranke, ki se zdaj na krmilu, zahtevajo, da bi se državni zbor pečal same z zunanjepolitičnim vprašanjem in a volfine postavlo, pustil pa pri miru vse, kar je med tem brez državnega zbora ukrenila vlada, kakor: ureditev valute, ustanovitev državne banke itd. Stranke, ki so v nasprotju, pa hočejo govoriti tudi od drugih zadev. Nasprotje je tudi radi osebnosti. Gre za vprašanja, kdo bo ministrski predsednik, kdo minister za notranje zadeve in kdo minister za poljske prenosove. To so važna mesta, dosedanja vlada jih ne mara dati iz rok, opozicijske stranke pa tudi ne marajo vsiljati v vlado, ne da bi jim bil zagotovljen zadostni vpliv.

Finančni minister je odredil, da se bo izmenjava kron za nove kronske-dinarske bankovce začela dne 15. t. m. po celi Jugoslaviji.

Italija.

V zbornici je prišlo do večkaških izgre-dov. Nitfi je hotel ubrati nekoliko milejšje strane in govoril je tudi o sporu z našo državo nekoliko bolj pomirljivo. Napadli so ga nacionalistični hugjskači, zlasti razupiti Žid pisatelj Sem Benelli, ki se je postavil za šefa generalnega štaba v Reki, in voditelj nacionalistov Federzoni. Potem je govoril zastopnik katoličanov in napadli so ga ljuto socialisti. Zastopnik socialistov se je na podlagi samoodločbe narodov potegoval za samostojnost Crnogorcev! Ni pa omenil Trsta in Gorice. Slednjčje so se med sabo stekli vsevppek. Zadovoljili se niso s psovkami, puščali so si tudi nekoliko krvi. Hoteli so tako pokazati svoje junastvo, s katerim so niso mogli hvaliti med vojsko.

Nemčija.

Ententa je poslala Nemčiji zahtevo, da ji mora na podlagi mirovne pogodbe izročiti možje, ki so obdolženi, da so zakrivil posebno težke zločine zoper mednarodno pravo. Lista obsega okrog 860 oseb, med njimi cesarja in njegove tri sine, nekaj najslavnejših generalov, kakor Hindenburg, Ludendorff, Linsingen, Mackensen, Kluck; predstavitelje nemških vladarskih rodbin: bavarske, vrtemberške in drugih. Na Nemskem je radi tega strašno razburjenje. Pravijo, da te sramote ne morejo narediti, da bi sami z lastnimi orožniki polovili svoje najslavnejše možje ter jih kot zločince izročili sovražniku. A kaj storiti. Strti so popolnoma. Francozi lahko vsak trenutek zasedejo njihova premogovnike, pa so zlomljeni. Torej se bodo morali udati tudi v to sramoto.

Poljska.

Iz sira hu pred napadom ruskih bolševikov so Poljaki proglasili mobilizacijo do 42. leta. A kljub temu je veliko vprašanje, če se bodo mogli ustavljati. V Sleziji se mora vršiti ljudsko glasovanje, če ima ta dežela pripasti Nemčiji ali Poljski. Glasovanje bi se moralo vršiti pod francosko zasedbo. Sedaj so prišli francoski vojaki v Slezijo, Poljaki so jih sprejeli z

godba in cvetjem, Nemci so jih pa napadli s — Kamenjem.

Avstrija.

Nemci izpremembe. Lakota narašča vedno bolj in če ne pride pomoči, se da izračunati že dan, ko bo Dunaj čisto brez hrane. Oči Dunaja se obračajo v Ameriko, a zastonj ne da tudi Amerika, plačati pa ni s čim. Načelnik republike dr. Renner je sel milo prositi entente v Pariz, da bi vsaj dvignila sekvester od nekaterih davčnih virov, kakor je n. pr. monopol za tobak, da bi te virov zastavili za hrano. Vrnil se je na Dunaj z velikim upanjem, pomoč pa ni prišla. Sedaj je odšel beračiti dr. Reich, finančni minister. Avstrijska krona pada vedno bolj in je že skoraj čisto brez vrednosti.

Madžarska.

Na Madžarskem so zmigale stranke, ki bi rade obnovile kraljestvo. Bilo so tajne spletke, da bi zopet eden Habsburžanov zasedel prestol. Iz Pariza je pa takoj prišel mrzel curek. Ententarski gospodje so namreč rekli, da ne bodo nikdar dovolili, da Habsburžani zopet pridejo kje do veljave. Madžari so se morali potuhiniti in opustiti take sanjarije.

Bolgarija.

Strašen nered vlada na Bolgarskem. Po železnicah se neprestano stavka, vsa dežela vre v revolucijem in boljševiškem gibanju. Vlada vzdržuje red samo še s pomočjo vojaške strogosti.

Rusija.

Boljševiki so zasedli v vzhodni Aziji Vladivostok, zadnja točka ob morju nasproti Japonski. S tem je cela ruska Azija v njihovih rokah. V južni Rusiji so zasedli Odeso, veliko trgovsko mesto ob Črnem morju in s tem je padel v njihove roke zadnji košček južne Rusije. Tako je sedaj vse, kar je bilo nekoč pod žezlom carja, v oblasti boljševikov, izvzemši Poljske, Finske in takozvanih baltičskih dežele. V Aziji gre pa njihov vpliv celo daleč čez nekdanje ruske meje. Sedaj zbirajo ob poljski in rumunski meji velike armade in v krogih entente vlada velik strah, da bodo napadli ti dve državi. Rumunci so zelo porušeni narod. Zasedli so Besarabijo, kjer je pa prebivalstvo po večini rusko, od prejšnje Avstrije so si prilastili celo Bukovino, kjer je istotako večina prebivalstva ruske narodnosti. Poljaki drže vzhodno Galicijo, kjer živi še 40 milijonov Rusov in široke ruske kraje na severu ob poljsko-ruski meji. Tem deželam se neveda tudi ruski boljševiki ne morejo mirno odročiti.

Kmetska Zveza.

Naznanila.

Škodi Kmetske zveze. V soboto, dne 14. februarja, na Valentinovo po poznem sv. opravi shod KZ. pri Sv. Primožu nad Muto. V nedeljo, dne 15. februarja po sv. maši shod KZ. pri Sv. Primožu pri Vuzenici.

Št. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 15. t. m., po rani sv. maši bo v dvorani Arnuševog gostilne zborovanje Kmetske Zveze za celi okraj. Govorita dva govornika iz Maribora. Somišljeniki, vsi na zborovanje!

S. Jernej pri Ločah. V nedeljo, dne 22. t. m., popoldne po večernem shod Kmetske Zveze.

Zadružni tečaj v Mariboru se vrši v času od 23. februarja do 1. marca v dvorani Delavskega društva, Flössergasse 4. Začetek dne 23. februarja, ob 10. uri popoldan. Spored: A) Predavanja: 1. dan (predpoldne): Otvoritev tečaja. Zgodovina in razvoj zadružništva. (Popoldan): Narodno-gospodarski, pravnozgodovinski in socialni pomen zadrug. 2. dan: (predpoldne): Ustroj in delovanje Raiffeisenovk. (Popoldan): Zadružne Zveze. 3. dan (predpoldne): Zemljiška knjiga. (Popoldan): Davki in pristojbine pri zadrugah. 4. dan (predpoldne): Dolžnost in delo članov nadelstva, seje. (Popoldan): Dolžnost in delo članov nadzorstva, seje. 5. dan (predpoldne): Razne vrste zadrug. (Popoldne): Gospodarske organizacije, zadrug. 6. dan (predpoldne): Strojne zadrug. (Popoldan): Občni zbor zadrug. 7. dan (predpoldne): Načela in sestava bilane. (Popoldan): Razgovor o raznih dragih vprašanjih. 8. dan (predpoldne in popoldne): Nabavne in prodajne zadrug, blagovni promet, blagovne centrale. Ob 4. uri popoldne sklepno predavanje. Naše zadružno delo na Spodnje-Stajerskem. B) Praktičen del: Praktično se bo vsak udeleženeo poučil o vsem poslovanju in knjigovodstvu posojilnic, o poslovanju gospodarskih zadrug, o predpisih gledeolkov, davkov in pristojbin, glede poslovanja z Zadr. Zvezo za oblasti. 7. dan (29. februar) je namenjen za tajništvo, ki se hočejo poučiti glede sestave računskih zadrug. 8. dan (1. marec) za funkcijonarje nabavnih in prodajnih zadrug. Pouk se vrši vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 6. ure popoldan. Udeleženci se naj prijavijo do dne 18. februarja na naslov Zadružna Zveza v Mariboru, Silerjeva ulica 10 ter naj naznanijo, ali se jim naj priskrbi stanovanje.

Perčola.

Radvanje pri Mariboru. Po predsedstvom g. Potočnika smo imeli pri g. Obranu dne 2. februarja shod zaupnikov. O položaju in volitvah je poročal tajnik Zebot.

Leitersberg-Krčevina pri Mariboru. V obeh občinah so imeli naši pristaši tekem prejšnjega tedna zaupne sestanke ter so si napravili načrt za bodoče delovanje.

Zborovanje obmejnih županov in kmetskih zaupnikov v St. Ilju se je vršilo dne 9. t. m. Napravili so se zelo važni sklepi glede kmetske organizacije. Iz poročil kmetskih mož je razvidno, da v obmejnih občinah prav nikjer ne marajo Samostojne Kmetske Stranke, v kateri se zbirajo ljudje, podobni Judežu Eljaltu!

Izobraževalni tečaj v Središču je potekel nad vse pričakovanje dobro. Dvorana bralnega in izobraž. društva je bila nabito polna. Tržani in tržanke iz Središča, kmeti in kmetice iz okolice ter Orli in Orlice so vstrajno od 9. do 12. ure poslušale nadrevizorja Pušenjaka in popoldne od pol 2. do 5. ure posl. J. Vesenjaka. Poudarni smo na naše zavedne somišljenike v Središču in okolici.

Javen političen shod v Središču je sklicala krajevna organizacija Slov. Kmetske zveze preteklo nedeljo. Poročal je poslanec Ivan Vesenjaka o delovanju Jugoslovanskega kluba, o političnih in gospodarskih vprašanjih, ter je posebej ožigosal z vso ostrostjo razne laži o našem voditelju dr. Korošcu. Shoda so se udeležili v prvi vrsti središki tržani organizirani v naši stranki. Prišlo je tudi z gosp. zdravnikom dr. Tavčarjem nekaj „Samostojnih“ in „Demokratov“ v navideznem bratskem objemu. Govornikova izvajanja je ogromna večina sprejela s ponovnim odobravanjem na znanje. Zborovalci so z vsemi proti trem glasom sprejeli navdušeno predlagano zaupnico Jugoslov. klub in posebej še voditelju dr. Korošcu. Protestirali so soglasno proti nameravani solski predlogi ter zahtevali versko-nravno vzgojo. Dalje so se izrekli proti carini na nekatere vsakdanje potrebščine in proti načinu carinanja, stavili so svoje zahteve o zamenjavi denarja, zahtevali gospodarsko pravično obdajevanje pri osebni dohodnini in ukinjenje vinskega davka. Končno so obsodili absolutističen način vladanja v Beogradu in v Ljubljani ter zahtevali parlament. Središče je bilo po življenju pretežno večine svojih vedno narodno zavednih tržanov zvesto krščanstvu. Sedaj pa prebivalstvo tudi izvaja zadnje zaključke iz tega in prehaja v tabor edine odkrite slovenske, kmetske krščanske organizacije: Slov. Kmetske zveze. Zato živeli naši vstrajni tamošnji delavci, živeli narodno in krščansko Središče!

Navodila.

Na željo Krajevni odbori Kmetske zveze naj takoj izvolijo po navodilih, ki so jih dobili od tajništva Kmetske Zveze, zaupnike, ki se bodo udeležili glavnega zbora naše stranke v Ljubljani. Na vsakih 50 pristašev-volilcev je voliti po enega zaupnika. Imena zaupnikov in število vpisanih članov naznaniti takoj tajništvu Kmetske Zveze.

Nasprotniki so prisilili mnogo naših, da so podpisali svoje kandidatne liste še predno so volitve razpisane. Tako postopanje je nezakonito. Vsak naš pristaš naj torej takoj prekliče svoj podpis, ki ga je dal nasprotniku. Prekliče naj pošlje dotični osebi, ki mu je izdala za nasprotnike podpis in en izvod občinskemu uradu, kjer naj zahteva potrdilo. Prekliče naj podpiseta dve priči. Natančneje o tem v „Navodilu“, ki ga je poslala Kmetska zveza.

Navedila za občinske volitve pošlje te dni Kmetska zveza v Mariboru zaupnikom in krajevnim organizacijam. Kdor ne bi dobil teh navodil, naj jih takoj zahteva. Ravnajte se po teh navodilih. Podajte vse naše volilce in agitatorje.

Domača politika.

Občinski volilni red za Slovenijo zopet spremenjen. „Domovina“, glasilo poglavarja slovenskih mladih liberalcev dr. Zerjave, poroča, da je bil od ministrstva v Beogradu odobren in z malimi izjemami spremenjen občinski volilni red za Slovenijo. 1. Ne zahteva se več dveletno, ampak samo enoletno obdobje v občini. 2. Volilno pravico dobijo tudi strokovne delavke, zaposlene v industriji, v obrtu ali pa v trgovini. 3. Ženske ne morejo biti izvoljene. 4. Volilna dolžnost se odpravi. — Uradno še sicer ni potrjena ta sprememba, a verjetno je, da bo liberalno-socialistična vlada s takimi in enakimi spremembami nalašč poslabšala volilni red na škodo kmetskega ljudstva. Kmetske žene in mladenke so oropane volilne pravice.

Liberalci in socialisti oropali kmetske in delavske žene na deželi volilne pravice. Po novejših vesteh iz Ljubljane je liberalno-socialistična vlada, za katero se z vso verno pehajo samostojci, dala delavkam v tovarnah, industriji in trgovinah volilno pravico za občinske volitve, a kmetskim ženam in dekletam pa ne. Kmetice, njih hčere, dekleta, viničarke, služkinje, najemnice in vse druge, ki so ob času vojske z neprimernim trudom in žrtvami vzdrževala naša gospodarstva ter pridelovala gospodi in delavcem po mestih kruh, te pa sedaj po milosti liberalcev in socialistov ne smejo imeti volilne pravice! Taki so zavezniki samostojcev, liberalci in socialisti. Slovenke na kmetih in vse, ki sta oropane volilne pravice, ugovarjajte proti tej krivici!

Zadnji „Kmetijski list“ je vzel pod peruti zagovora ono revno, pomilovanja in usmiljenja vredno zapuščenico rajne mačke Avstrije: Stajerčianca in nemškajca. Kam bi se bili obrnili, kam pribežali ti reveži, ker nobena od strank bi jih ne marala sprejeti, ko bi ne bilo Samostojne, ki se je kakor nalašč porodila, da sprejme z odprtimi rokami vso one od slovenskega naroda zaničevano sodrgo, izvržke slovenskega — judže Stajerčianca in nemškajca. Te ku-

di, ki so pohiteli na Dunaj protestirati k cesarju Karolu proti ustanovitvi Jugoslavije, ki so hoteli izročiti na vsak način slovenski narod v narečne trpinčenje od strani Avstrije, ravno tem je treba zdaj pomagati, da ne bodo obupali, ampak da še bodo lahko nadalje rovarili proti naši državi pod kriko nemškutarsko-stajerčijanske Samostojne. Samostojni, z vsim člankom o zaščiti stajerčijancev ste že v drugič dokazali, da ste v narodnem oziru nasledniki Orniga v Jugoslaviji. Pa pišete, da ne rabite v vaši stranki nobenih denuncijantov. Če se komu podtika po nedolžnem tak greh, naj zahteva zadoščenja in se opraviči. Kako neki se bodo opravičili pred samostojno narodno rihto: Hohnigg, Schnuderl, Kresnigg, Pascolo, Wratschko itd.? Ako bi se pa lotila narodnostnega vprašanja pri Samostojni kaka nadstrankarska komisija, ki bi izločila iz Samostojne vse bivše stajerčijansko-nemškutarske kolovodje, potem bi ostali v Samostojni le še: Mermolja, Urek in Drohenik, ki jim je bila in ostane majka Jugoslavija deveta briga. Samostojna je in ostane zavetišče narodnih izmečkov, ki spadajo preko meje, ne pa v Jugoslavijo. Saj menda namerava Samostojna uvesti po vzgledu socialistov poleg „Kmetijskega lista“ še nemško glasilo, ki ga bodo razumeli razni novosamostojni apostoli: Pascoli, Kresnigg in Schnuderl. Živela samostojna „narodnost“!

O dopisih, katere priobčujejo v „Kmetijskem listu“ samostojni govorniki iz Stajerske, pribijem resnici na ljubo, da so vsi dopisi v zadnji številki zlagani. Pretepi, pijanost, surovost, noži, gorjache, gnijala jajca in — laž v tiskani besedi, to je orožje Samostojne. S takim samostojnim orožjem se drzneje samostojni dopisniki polagati našo Kmetsko zvezo v krsto — politične smrti. Samostojni, le počasi, surovo nasilje in laž nista orožje, s katerim bi se dalo pobiti mirno in stvarno delo naše stranke in resnice.

Nekaj za g. demokrata Gregorja Zerjavo. Samodržec Gregor Zerjav je skrupal občinski volilni red za Slovenijo. Na podlagi tega demokratičnega občinskega volilnega reda redovniki in redovnice nimajo pravice voliti. Po dosedaj veljavnem občinskem volilnem redu, ki v obeh g. Zerjavo gotovo ni demokratičen, so imeli samostanski predstojniki aktivno volilno pravico. Merodajno je bilo načelo: kdor nosi občinska bremena, ima tudi gotovo mero občinskih pravic. Zakaj tudi samostani so dosedaj morali nositi občinska bremena. Ker ne mislimo o g. demokratu Zerjavu, da bi bil on kot veledemokrat tako nedemokratičen, da bi bil vzel redovnikom občinsko volilno pravico, občinska bremena pa pustil, sledi nujno, da je g. Zerjav osvobodil redovne hiše občinske obveznosti, ali pa da bo on sam plačeval za redovnike in redovnice občinske doklade iz lastnega demokratičnega žepa! Ali ni res tako, g. Zerjav? Pa ne smete misliti, da „Gospodar“ hujska k uporabi proti plačevanju občinskih davkov! Mi smo hoteli samo pokazati, kake posledice mora roditi vaše demokratično vladanje.

Kako zborujejo Samostojni. Samostojna je hotela pretečeno nedeljo imeti v Smartnu na Paki shod. Naši zaupniki so bili pripravljene. Prišel je neki Kuser, naravnost iz ljubljanskega zidovja je prišel. Pot mu je kazal Spricej, po domače Zajc, in jih začel vabiti. Naletel je slabo. Slišal je iz kmetskih ust takih in toliko, da jih bo imel zadosti za dolgo časa. Za samostojne smeti pri nas ni prostora. Pometemo jih takoj.

Podpise izsiljujejo agitatorji Samostojne posebno v Mermoljevi okolici. Iz Gačnika, Pesnice, Jarenine in Poličke vasi dobivamo poročila o nasilju samostojnežev pri pobiranju podpisov za kandidatne liste. Celo tako drzni so Mermoljevi agitatorji, da pravijo: če ne boš našo listo podpisal, ne boš imel volilne pravice. Imamo zbrano gradivo, da hodemo tem Mermoljevim frajtarjem stopili pošteno na prste. Zaupnike prosimo, da nam naznanijo vsak slučaj in navedejo priče. V „navodilu“, ki ga je izdala Kmetska Zveza, imate navedene vse podrobnosti, kake vam je postopati. Sedaj je še čas, da vsak, ki je bil zapeljan ali prisiljen, prekliče svoj podpis.

Mermoljeva pončna ofenziva na Št. Ilj v Sl. gor. Glavar samostojnežev je na Blaževog zvečer prinesel svoj „Zegen“ v Št. Ilj. V imenitni kočiji so se peljali njegovim zvesti: Gungl, Wernig, Lojzek Gornigg do gospoda Friea Gornika v Zmrzleku, kjer so se zbrali veliki Reininger, Eberhardt in taki iz Poličke vasi, Hötzl iz Selnice ter več drugih, ki bi pripravili Mermolju pot za ofenzivo na Št. Ilj. In pozdravljali so došlega generala, kakor pozdravlja ljubice v narodni pesmi svojega ljubčka: „Le pridi, moj Socelj, te rada imam: če prideš le sam, še gibanceš dam!“ In oče Mermolja so do 10. ure ostali pri edinem šentiljskem samostojnežu, od tam pa so je mahali v Reiningerjevo gostilno na Poličko. Tako je izgledala Mermoljeva ofenziva na naš obmejni Št. Ilj. Ko se bo zopet vrnil, mu bodo obmejne Slovenke zapele pesem iz Vertojbe: „Kadar boš nazaj prišel, pridi mi povedat, da ti bom pomagala punkelček razvezat!“ Mermolja, tromlala, lilala!“

Rekvizitor sena v Dravski dolini, vojni dobičkar, hud liberalce, zdaj zagrizen „samostojnež“, dolgo časa ni maral izplačati našim kmetom denarja za leta 1917 in 1918 rekvirirano seno. Kmetska Zveza je podregala, „Slov. Gospodar“ je ožigosal postopanje teh izkoriščevalcev kmeta in sedaj je g. rekvizitor takoj izplačal kmetom dolg za seno. Kmetje, napravite tudi drugod tako. Ime rekvizitorja je v našem uredništvu na razpolago.

Mesar Habjan iz Šmarja se že kesa svojega surovega pretepa, ki ga je aranžiral s pomočjo samostojnih rokovnjačev proti mirnim poslušalcem našega izobraževalnega tečaja. Črivenega ga je tako vgriz-